

BAUSKAS NOVADA ADMINISTRĀCIJA BAUSKAS NOVADA BŪVVALDE

Reģistrācijas Nr. 40900035851, Uzvaras iela 1, Bauska, Bauskas nov., LV-3901
tālr. 63923304, 27805229, e-pasts: buvvalde@bauska.lv, www.bauska.lv

PĀRSKATS

Bauskā

2022.gada 2.decembrī Nr. BIS-BV-24-2022-19

Par biogāzes un enerģijas ražotnes nekustamajā īpašumā "Liepiņas", Brunavas pag., Bauskas nov., būvniecības ieceres

PUBLISKĀS APSPRIEŠANAS REZULTĀTIEM

Publiskā apspriešana Straģa Jāņa Brunavas pagasta zemnieku saimniecības "Krišjāņi", reģ.Nr. 43601025276, biogāzes un enerģijas ražotnes izbūves būvniecības iecerei nekustamajā īpašumā "Liepiņas", Brunavas pag., Bauskas nov., notika laika posmā no 2022.gada 3.novembra līdz 2022.gada 30.novembrim, pamatojoties uz Ministru kabineta 2014.gada 28.oktobra noteikumiem Nr. 671 "Būvniecības ieceres publiskas apspriešanas kārtība" un Bauskas novada pašvaldības iestādes „Bauskas novada administrācija” Būvvaldes (turpmāk – Būvvalde) sniegtajiem norādījumiem. Publiskā apspriešanu uz pilnvarojuma pamata organizēja būvniecības ieceres izstrādātājs SIA “AL Projekts” un koordinēja – Būvvalde.

Biogāzes un enerģijas ražotnes izveide paredzēta ZS “Krišjāņi” lauksaimnieciskās darbības procesa modernizēšanai un uzlabošanai - no liellopu kūtīm savāktos kūtsmēslus pārstrādājot biogāzē un ražojot elektrību.

Paziņojums par publiskās apspriešanas norisi tika izziņots 2022.gada 3.novembrī Bauskas novada interneta vietnē <https://www.bauska.lv/lv/lidzdaliba/publiska-apspriesana>. Publiskās apspriešanas laikā ar būvniecības ieceres dokumentiem varēja iepazīties Bauskas novada interneta vietnē, Klientu apkalpošanas centrā, Uzvaras ielā 1, Bauskā, Bauskas nov., LV-3901, un Brunavas pagasta pārvaldes ēkā “Ērgļi”, Ērgļi, Brunavas pag., Bauskas nov., LV-3907.

Publiskās apspriešanas apspriedes laikā būvniecības ieceres izstrādātājs un ZS “Krišjāņi” īpašnieks Jānis Straģis sniedza informāciju par būvniecības ieceres konstruktīvajiem risinājumiem, tehnoloģiskajiem procesiem un paredzamo ietekmi uz apkārtējo vidi:

- saimniecībā paredzēts izbūvēt biogāzes tvertni ar tilpumu 1253 m³ un koģenerācijas staciju ar jaudu 120 kW. Tvertne paredzēta kā hermētiski slēgta tipa būve, izslēdzot jebkādu smaku emisiju;
- biogāzi paredzēts ražot no dzīvnieku novietnes darbībā uzkrātiem kūtsmēsliem un barības atlikuma, attiecīgi 99,5% un 0,5%. Biogāzes ražošanas reaktora ikdienas uzpilde tiek nodrošināta ar šķidrmēsliem, kas padoti pa spiedvadu no esošās šķidrmēsli savākšanas, kurā tiek savākti kūtsmēsli no trim esošajām kūtīm;
- saražoto biogāzi pa cauruļvadu paredzēts padot uz koģenerācijas iekārtu, kur tiks izmantota kā degviela iekšdedzes dzinējam, kas tālāk darbinās elektroģeneratoru elektroenerģijas iegūšanai;
- saražoto elektroenerģiju paredzēts realizēt kopējā AS “Sadales tīkls” elektroapgādes tīklā vai arī izmantot saimniecībā esošo elektroiekārtu darbināšanai;
- digestātu (pārstrādātos kūtsmēslus) pa spiedvadu no biogāzes ražošanas reaktora paredzēts sūknēt un uzglabāt rezervuārā, kas līdz šim kalpojis kā šķidrmēsli krātuvē;

- ZS "Krišjāni" galvenais darbības virziens ir piensaimniecība. Ganāmpulku kopā veido 950 vietas, tajā skaitā 400 gab. slaucamām govīm.
- Uz šo brīdi smaku avoti ir jau no esošās dzīvnieku novietnes un kūtsmēslu krātuves. *Attiecībā uz esošajiem smaku avotiem jānorāda, ka emisijas no dzīvnieku novietnēm nemainīsies.*
Tiek norādīts, ka atbilstoši Vācijas inženieru apvienības izstrādātajam standartam "Emissions and immissions from animal husbandries – Housing systems and emissions – Pigs, cattle, poultry, horses" biogāzes ražošana ir viens no paņēmieniem kā samazināt smaku emisijas. Ar labākajām pieejamām atsaucēm par tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) var iepazīties dokumentā "Biogāzes rokasgrāmata" (pieejams: <https://www.lemvigbiogas.com/BiogasHandbookLatvia.pdf>, 1.2.5.nod.), kur arī norādīts, ka kūtsmēslu fermentācija samazina smaku emisijas.
- Ņemot vērā iepriekš minēto, būtu pamats uzskatīt, ka smaku emisijas no krātuves pēc paredzētās darbības īstenošanas būs mazākas nekā esošajā situācijā.

Prezentācijas pasākuma kopsavilkums.

Būvniecības ieceres publiskās apspriešanas prezentācijas sanāksme notika 2022.gada 21.novembrī, no pl.17:05 līdz pl.18:05 Brunavas pagasta pārvaldes ēkā „Ērgļi”, Ērgļi, Brunavas pag., Bauskas nov., LV-3907. Publiskās apspriešanas pasākumu vadīja Brunavas pagasta pārvaldes vadītāja B.Marčenkova. Būvniecības ieceri prezentēja un uz apmeklētāju jautājumiem atbildēja ieceres izstrādātāja SIA "AL Projekts" pārstāvis A.Ločmelis, būvniecības ieceres ierosinātāja ZS "Krišjāni" pārstāvis J.Straģis un Būvvaldes vadītāja D.Putna. Pasākumā piedalījās 26 dalībnieki, ieskaitot Būvvaldes un Brunavas pagasta pārvaldes pārstāvjus, kā arī būvniecības ierosinātājs un ieceres izstrādātājs. Iedzīvotāji tika iepazīstināti ar paredzēto būvniecības ieceri.

Jautājumi tika uzdoti viens pēc otra, bieži pat neieklausoties atbildēs.

Būtiskākie iedzīvotāju jautājumi un atbildes

No kurienes tiks gādāti materiāli būvniecībai?	J.Straģis – būvmateriāli nāk no Vācijas un Lietuvas, pati stacija – no Portugāles. Iedzīvotājas komentārs – netiek atbalstīti vietējie būvmateriālu ražotāji.
Tiek norādīts, ka smakas jau šobrīd ir traucējošas.	J. Straģis - tas arī ir viens no iemesliem, kādēļ tiek domāts par esošo kūtsmēslu pārstrādi.
Vai tiks radītas darba vietas?	J.Straģis – papildus darba vietas netiks radītas, jo ražošanas procesā ir tikai jākontrolē temperatūra un saražotās gāzes daudzums.
Tika pārņemts, ka publiskā apspriešana tiek rīkota novēloti, kad projekts jau gatavs.	D.Putna skaidroja, ka būvprojekts pilnā apjomā būvvaldē nav iesniegts, publiskās apspriešana tiek rīkota uz projekts minimālā sastāvā pamata. Likumdošanā noteikts, ka būvvalde, izvērtējot tai iesniegto būvniecības ieceri, lemj par publiskās apspriešanas nepieciešamību – tā arī darīts šajā gadījumā.
Iedzīvotāja, kura īpašu iestājās pret biogāzes ražotni: kādēļ nav ievērots likumā rakstītais, ka biogāzes ražotni nav atļauts izbūvēt tuvāk 5 km no apdzīvotas vietas?	Noteikumos rakstīts, ka tas attiecas uz ražotnēm, kuru tehnoloģiskās darbības rezultātā rodas jauni smaku piesārņojuma avoti, taču šajā gadījumā ferma darbojas jau izsenis - J.Straģis to apsaimnieko kopš 1996.gada un smakas jau ir un tās ar šīm jaunajām iekārtām paredzēts samazināt. J.Straģis skaidroja, ka kūtsmēsli tiks

	pārstrādāti un nebūs vairs videi bīstami, ka esošais rezervuārs ar kūtsmēsliem tiks pārvērsts par videi draudzīgā digestāta glabātuvi. Būtībā biogāzes ražotne ir kā attīrīšanas iekārta.
Iedzīvotāja, kura nodarbojas ar tūrismu netālu no liellopu kūtīm, norādīja uz kādu laiku atpakaļ informatīvajās plašsaziņas ziņās izskanējušo informāciju par smakām no lagūnām	Tika skaidrots, ka tas ir pavisam cits process un to nevar salīdzināt ar šinī būvniecības iecerē paredzamo, jo saražotā gāze paliks tvertnē zem membrānas.
Tā kā biogāzi paredzēts ražot no dzīvnieku novietnes darbībā uzkrātiem kūtsmēsliem un barības atlikuma, attiecīgi 99,5% un 0,5% - jautājums, kas ir tie 5%?	J.Straģis: tie ir barības atkritumi, kas sajaucoties ar kūtsmēsliem nonāk krātuvē.
Vai digestāta krātuves tvertnei būs paredzams jumts?	J.Straģis: digestāta krātuvei, kas ir pašreizējā kūtsmēsļu krātuve, jumta izbūve nav paredzama.
Vai tiek paredzēts palielināts ganāmpulku?	J.Straģis: nē – nav paredzēts.
Vai šis process nerada bīstamību - sprādziena draudus?	J.Straģis: saražotajai gāzei būs zems spiediens, un gāzes apjoms nebūs tik liels, turklāt, lai aizdegtos vai uzsprāgtu, nepieciešams skābeklis. Tas nevar notikt arī gadījumā, ja būs kāda noplūde un gāze uzkrāsies.
Iedzīvotāja, kura dzīvojot vistuvāk, atzīstas, ka katru rītu pamostoties un pieejot pie loga, nodomā – šodien būs skābbarības vai kūtsmēsļu smaka, un kura labāka...	Neskatoties uz savu komentāru, iedzīvotāja ir pārliecināta, ka šī biogāzes ražotne tiešām būs risinājums un uzlabos dzīves kvalitāti visiem, kam traucējušas ZS „Krišjāņi” radītās kūtsmēsļu smakas. Taču vajadzētu sakārtot valsts ceļa posmu gar saimniecību.
Izskan aizdomas par to, ka saimniecība meklē iemeslus, kā risināt enerģētiskās krīzes problēmas	J.Straģis skaidroja, ka šī projekta izstrāde uzsāka jau pirms gada ar mērķi samazināt kūtsmēsļu smaku un fermas emisijas. Finansiāli izdevīgāk būtu bijis salikt saules paneļus uz kūts jumtiem.
	B. Marčenkova saistībā ar nepatiku pret kūts smakām minēja savus novērojumus Vācijā – tur arī rodas smakas no kūtīm, bet iedzīvotāju attieksme nav negatīva, uz lauksaimniecisko darbību un tā veicējiem iedzīvotāji norādot – viņi priekš mums ražo pārtiku!

Anketās pausto viedokļu apkopojums.

Publiskās apspriešanas laikā rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes bija iespējams iesniegt Brunavas pagasta pārvaldes administratīvajā ēkā "Ērgļi" un Bauskas novada pašvaldības administratīvās ēkas klientu apkalpošanas centrā (anketas nododot klātienē, sūtīt pa pastu vai uz e-pastu buvvalde@bauska.lv). Kopā tika iesniegtas 17 anketas ar vērtējumu: 10 – atbalsta (no tām 3, kurus neietekmē tieši), 2 – atbalsta daļēji, 5 – noraida.

Paustie viedokļi, kuri atbalsta būvniecības ieceri:

Iedzīvotāji, kuri dzīvo blakus paredzētajai būvniecības ieceres vietai:

- Cerība uz kūtsmēsļu un vircas smakas samazināšanos;

- Varbūt samazināsies kūtsmēslu smaka.

Iedzīvotāji, kuri dzīvo 700 m attālumā no paredzētās būvniecības ieceres vietas:

- Varbūt būs svaigāks gaiss un ceļš būs tīrāks no vircas;
- Cerība, ka tiks samazināta smaka, nebūs pārplūdusi virca uz ceļa;
- Ceru, ka tiks samazināta smaka, ka nebūs applūdis ceļš ar vircu.

Iedzīvotāji, kuri dzīvo 1 km attālumā no paredzētās būvniecības ieceres vietas:

- Ceru, ka palielināsies gaisa tīrība (pazudīs smaka);
- Cerība uz smakas samazināšanos.

Iedzīvotāji, kuri dzīvo Brunavas pagastā:

- Ļoti labi, ka laukos attīstās uzņēmējdarbība;
- Prieks, ka ir uzņēmīgi cilvēki, kas grib ar to nodarboties, radīt jaunas darba vietas. Lai izdodās!
- Jaunās tehnoloģijas uzlabos un arī atvieglos uzņēmējdarbību, sakārtos darba vidi, arī ainavisko vidi kopumā. Es ceru.

Paustie viedokļi, kas būvniecības ieceri atbalsta daļēji:

Iedzīvotājs, kurš dzīvo 700 m attālumā no paredzētās būvniecības ieceres vietas:

- Atbalstu, ja tiks sakopta apkārtējā vide, uz ceļa nemētāsies govs fekālijas un virca, kā arī, ja nebūs smakas no govs fekālijām.

Iedzīvotājs, kurš dzīvo 1 km attālumā no paredzētās būvniecības ieceres vietas:

- Vairākreiz kadru dienu braukšu garām. Lai viss būtu sakopts, un ne tikai uz pieciem gadiem (projekta realizācijas laik), bet arī ilgtermiņā.

Paustie viedokļi, kas noraida būvniecības ieceri:

Iedzīvotāji, kuri dzīvo 200 m attālumā no paredzētās būvniecības ieceres vietas:

- 1) Sabojāti, piegānīti valsts ceļi, 2) smirdoņa neizpaliks, 3) saimnieka līdzšinējā bezatbildība biedē, 4) nevēlos bērniem atstāt šādu mantojumu.
- Visvairāk uztrauc: 1) sabojātie un novircotie ceļi, smagsvara transports ar zemo platformu nevar pārvietoties, 2) kauns no klientiem par nesakārtoto vidi un radīto smaku, 3) kritīsies un samazināsies nekustamā īpašuma „Sprīdīšu” kadastrālā vērtība. Kā arī vēlos atgādināt, ka upe atrodas 300 m attālumā.

Iedzīvotāji, kuri dzīvo 700 m attālumā no paredzētās būvniecības ieceres vietas:

- Iespējama gāzes noplūde un smaka. Objekts atrodas par tuvu dzīvojamai mājai; Saimniekam jāiemācās apieties ar parastiem mēsliem;
- Ietekmē un ietekmēs negatīvi. Nepatīkama smaka, iespējama gāzes noplūde un pat eksplozija. Uzskatu, ka šāds objekts nedrīkst atrasties tik tuvu dzīvojamo māju ciematam.

Iedzīvotājs, kurš dzīvo 2 km attālumā no paredzētās būvniecības ieceres vietas:

- 1) Lielākās apdzīvotās vietas ir „Ērgļi” (pagasta centrs - ārstu prakse, bērnu laukums, sporta laukums, Brunavas pagasta pārvalde, Brunavas sabiedriskais centrs, „Ērgļi”, veikals); 2) Uz 30.11.2022. ZS ”Krišjāņi” (NMR kods 4361025276) ir VID nodokļu parāds EURO 5436,21; 3) bargas ziemas dēļ biogāzes sistēma nedarbojas (no interneta), 4) nav uzticība J.Stragiņim (jo vairākas reizes piešķirti ES un citi fondi); 5) dzīvojot Ērgļos, periodiski jau saozu nepatīkamo smaku. Ja gaiss vietās, kur dzīvojam, nepatīkami smird, tas būtiski ietekmē dzīves kvalitāti un ir kaitīgs veselībai (slikta pašsajūta, paaugstināts asinsspiediens).

Biogāzes ražošanas negatīvā ietekme parasti ir saistāma ar emisijām gaisā un smakām, kas var ietekmēt tuvējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Taču būvniecības iecerē sniegta informācija, ka visa šķīdirmēslu uzpildi biogāzes tvertnē un digestāta izlādi paredzēts veikt pa

hermētiskiem cauruļvadiem un šāds process neradīs smaku emisijas. Būtībā var uzskatīt, ka smaku emisijas tiks samazinātas, jo digestāts, kurš krātuvē aizvietos šķidrmēslus, salīdzinot ar šķidrmēsliem ir ar zemākām smaku un SEG emisijām.

Pamatojoties uz to, ka biogāzes un enerģijas ražotnes izveide lauksaimnieciskās darbības procesa modernizēšanai un uzlabošanai ir paredzēta esošajā lauksaimnieciskās darbības teritorijā blakus jau esošajām liellopu kūtīm un mēslu krātuvei, kas jau rada smakas, un ņemot vērā paredzēto nelielo ražošanas apjomu un tehnoloģisko procesu, būtu pieļaujama tā realizācija.

Pamatojoties uz 2014.gada 28.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr.671 "Būvniecības ieceres publiskas apspriešanas kārtība" 17.punktā noteikto, ka *būvvalde pieņem lēmumu par būvatļaujas izdošanu vai atteikumu izdot būvatļauju, izvērtējot arī iesaistītās pašvaldības pieņemto lēmumu par konkrēto būvniecības ieceri, ja būvniecības iecere skar vai ietekmē attiecīgās pašvaldības administratīvo teritoriju un 21.punkta regulējumu, ka katrai pašvaldībai (būvvaldei), kuras administratīvo teritoriju ietekmē iecerētā būvniecība, ir pienākums nodrošināt būvniecības ieceres publisku apspriešanu un lēmuma pieņemšanu par būvniecības ieceres atbalstīšanu vai neatbalstīšanu, vai papildu nosacījumu izvirzīšanu, Būvvalde pārskatu par publiskās apspriešanas rezultātiem nosūta Bauskas novada domei lēmuma pieņemšanai.*

Būvvaldes vadītāja

D.Putna

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU